

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA KULTŪROS PAVELDO IŠSAUGOJIMAS

2010 m. vasario 19 d. Nr. VA-P-50-2-2
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 5-ojo audito departamento direktorės Daivos Bakutienės
2009-02-02 pavedimą Nr. P-50-2

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:
Solveiga Naginevičiūtė (grupės vadovė)
Alvydas Aleknavičius
Tadas Ulevičius

Auditas pradėtas 2009-02-03
Auditas baigtas 2010-02-19

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

SANTRAUKA

Valstybinio audito „Kultūros paveldo išsaugojimas“ tikslas – įvertinti, ar efektyviai vyksta nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimo procesas.

Audito metu nustatėme, kad kultūros paveldo išsaugojimo politiką formuoja ir įgyvendina kelios institucijos, tačiau esminių teigiamų pokyčių, saugant valstybei reikšmingą nekilnojamojo kultūros paveldą, vis dar nematyti. Kultūros ministerija iki šiol nėra parengusi nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimo strategijos, kurioje būtų tiksliai apibrėžta, kokius objektus, kodėl ir kaip valstybė turi saugoti, kokiais kriterijais (prioritetais) remiantis skelbti objektus valstybės saugomais. Šiuo metu tėra vienintelis kriterijus objektus skelbti valstybės saugomais – galima žala vertingosioms objekto savybėms. Be to, Kultūros ministerija vykdo ne visus teisės aktuose nustatytus įpareigojimus kultūros paveldo išsaugojimo srityje, pavyzdžiui, nekontroliuoja, kaip veikia jai pavaldi įstaiga – Kultūros paveldo departamentas. Auditoriai nustatė, kad dalį Kultūros ministerijos funkcijų atlieka Valstybinė kultūros paveldo komisija, nors ji tėra patariamasis ir ekspertinis organas. Komisijos veiklos efektyvumo įvertinti negalima, nes ji veikia neturėdama patvirtinto strateginio plano, nevykdo savo sprendimų (nutarimų) stebėsenos. Audito metu taip pat nustatyta, kad Kultūros vertybių registras nėra tikslus ir informatyvus, todėl neįmanoma gauti tikslios ir išsamios informacijos apie nekilnojamojo kultūros vertybes, neįmanoma tiksliai pasakyti, kiek ir kokių nekilnojamojo kultūros vertybių yra šalyje. Kyla keblumų ir derinant su kultūros paveldo išsaugojimu susijusių institucijų veiksmus, dėl ko atsiranda rizika ne tik prarasti vertybės autentiškumą, bet ir iš viso jos netekti.

Siekdami, kad nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimo procesas būtų efektyvesnis, Kultūros ministerijai pasiūlėme parengti nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimo strategiją, nustatyti nekilnojamojo kultūros vertybių saugojimo ir finansavimo prioritetus bei kriterijus, aktyviau formuoti nekilnojamojo kultūros paveldo politiką ir stebėti, kaip ji įgyvendinama. Komisijai pasiūlėme parengti strateginį veiklos planą ir vykdyti savo sprendimų įgyvendinimo stebėseną, Kultūros paveldo departamentui – prioritetą teikti kultūros paveldo objektų vertingųjų savybių (saugotinių elementų) tikslinimui, o ne naujų objektų (darant išimtį svarbiems ir reikšmingiems objektams) įtraukimui į Kultūros vertybių registrą tol, kol bus patikslintos jame esančių valstybės saugomų kultūros paveldo objektų vertingosios savybės.